

Dům dětí a mládeže,
Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Minimální preventivní program Domu dětí a mládeže Hradec Králové

Minimální preventivní program je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu a jeho hlavním cílem je vytvoření a udržení optimálního sociálního klimatu ve školském zařízení – tj. v DDM. Tento dokument slouží především interním a externím pedagogickým pracovníkům, ale prostřednictvím webových stránek DDM je volně přístupný.

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č. j. 21291/2010-28 a z Vyhlášky MŠMT č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školských zařízeních.

Na tvorbě a realizaci preventivního programu se částečně podílela většina pedagogů DDM, rodiče, odborníci a další instituce, které se zabývají prevencí rizikového chování především však ale ředitel DDM a zástupkyně ředitele DDM. Minimální preventivní program (dále jen MPP) bude pravidelně aktualizován a přizpůsoben současnému stavu a potřebám DDM.

Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům spojeným se sociálně patologickými jevy, případně minimalizovat jejich dopad a zamezit jejich šíření.

Minimální preventivní program stanovuje základní pravidla pro zajištění prevence různých forem rizikového chování, určuje roli pedagogů a dalších pracovníků.

Cílem je:

Zajistit podnětné a bezpečné prostředí pro děti, mládež a dospělé a zabránit výskytu rizikového chování, nebo co nejvíce omezit škody působené jeho výskytem.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Zaměření preventivního programu: Preventivní program je zaměřen zejména na děti a mládež (MŠ, ZŠ, SŠ), účastníky pravidelné a příležitostné činnosti, pobytových akcí. Základním principem primární prevence rizikového chování je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností, včetně zvládnání zátěžových situací osobnosti.

Prevence rizikového chování zahrnuje především aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování, kyberšikany,
- b) absence v zájmových útvarech,
- c) kriminality (drobné krádeže), delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování,
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu,
- f) užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek,
- g) netholismu (virtuální závislosti) a patologického hráčství (gambling),
- h) diváckého násilí,
- i) komerčního sexuálního zneužívání dětí,
- j) syndromu týraných a zneužívaných dětí,
- k) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí,
- l) spektrum poruchy příjmu potravy.

Druhy primární prevence:

Rizikovému chování lze předejít vhodným nastavením specifické a nespecifické primární prevence.

Specifická primární prevence obsahuje takové aktivity a programy, které jsou zaměřeny na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování:

1. všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
2. selektivní prevenci, která je zaměřena na účastníky činnosti DDM, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování,
3. indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve školském zařízení nebo s vrstevníky.

Nespecifická primární prevence zahrnuje veškeré aktivity podporující zdravý životní styl, dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Dochází tak k osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Je třeba klást důraz na:

- zvyšování sociální kompetence
- rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností
- zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu
- vytváření pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám
- pěstování právního vědomí
- pěstování mravních a morálních hodnot, humanistické postoje apod.

Čím se vyznačujeme:

Disponujeme širokou nabídkou volnočasových aktivit. Zajišťujeme pravidelné zájmové útvary, organizujeme tábory (pobytové i příměstské), soutěže, vzdělávací programy a kurzy. Pracujeme s dětmi v mnoha směrech.

Podporujeme otevřenost, přátelskou atmosféru a zdravý životní styl. Směřujeme k rovnováze odborných a sociálních dovedností. Stavíme na principech dobrovolnosti a aktivního zapojení do zájmového vzdělávání.

Všechna pracoviště DDM jsou bezpečnými místy pro účastníky zájmového vzdělávání i zaměstnance.

Vztahy mezi zaměstnanci a účastníky jsou založeny na vzájemné úctě, toleranci a otevřené komunikaci.

Systematicky vzděláváme pedagogy DDM (interní i externí).

Jak rozvíjíme v naší činnosti primární prevenci:

Podporujeme metody a formy využívané pedagogy při činnosti DDM, které se zaměřují na posilování těchto oblastí:

- Společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi účastníky činnosti DDM a pedagogy.
- Začlenění nově přichozích a méně průbojných účastníků zájmového vzdělávání do skupiny.
- Zvyšování zdravého sebevědomí dětí, žáků, studentů a ostatních účastníků.
- Trénování odpovědnosti za vlastní rozhodnutí.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

- Posilování umění vyrovnat se s neúspěchem.
- Zvládání náročných fyzických a duševních situací.
- Vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů (včetně dětí se specifickými vzdělávacími potřebami)
- Nacvičování vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, upevňování vztahů ve skupině.
- Rozvíjení schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty, umění říci "ne".
- Navozování příznivého psychosociálního klimatu ve skupině a vzájemné poznávání.
- Soustředění na včasné diagnostikování sociálně patologických problémů ve skupině.
- Kladení důrazu na spolupráci s rodiči, v případě potřeby i s odborníky a školou.
- Posilování schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování).
- Sdílení příkladů dobré praxe a výměna zkušeností v rámci odbornostních setkání napříč středisky a DDM KHK
- Podporování možnosti využití supervize a vzájemných hospitací.
- Vytváření příjemného a bezpečného prostředí na jednotlivých pracovištích pro pedagogy i ostatní účastníky.
- Nabízením seminářů pro rodiče zaměřených na problematiku sociálně patologických jevů. Možné jsou i konzultace pro rodiče s pedagogy či jinými odborníky na danou problematiku.

Vyhodnocování efektivity:

Ředitel DDM sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celého zařízení a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití v zařízení. Řeší v případě potřeby vzniklé problémy za účasti rodičů, pedagogů, případně dalších odborníků na danou problematiku. Ředitel DDM informuje pedagogické pracovníky o všech změnách, podmínkách a vlivech na prevenci, ukládá povinnost zaměstnancům sledovat a dodržovat minimální preventivní program zařízení.

Pedagogové se věnují v rámci výchovy a vzdělávání rozvoji kompetencí účastníků aktivit školského zařízení v oblasti sociálních dovedností, provádějí průběžnou diagnostiku, konzultují případné problémy, navrhují vhodná opatření. Jsou v kontaktu s rodiči, případně s odborníky na danou problematiku či školou. Jsou seznámeni s Minimálním preventivním programem DDM.

Naše zkušenosti s rizikovým chováním:

S projevy rizikového chování v aktivitách DDM se setkáváme jen sporadicky. Pedagogové řeší tyto projevy na základě svých pedagogických zkušeností, případně ve spolupráci s dalšími kolegy a prostřednictvím komunikace s rodiči nezletilých účastníků, případně s dostupnými odborníky. Využívají níže uvedených doporučených postupů a vlastní erudice.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Způsob zjišťování rizikového chování:

Ke zjištění problematických a negativních jevů v DDM jsou využívány především rozhovory s účastníky činnosti, dále zpětné vazby, dotazníkové metody a připomínky dětí. V neposlední řadě pozorování a vyhodnocování dění ve skupině pedagogy. V případě potřeby se mohou konat i setkání s rodiči. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby probíhá konzultace pedagoga s přímým nadřízeným, zástupkyní ředitele a ředitelem.

Doporučený obecný postup v případě zjištění rizikového chování u účastníků činnosti DDM:

Zmapování a popis situace. Vyhodnocení situace, zaměření se na problematické projevy, koho se týkají, jaké jsou příčiny a následky. Písemný záznam o dané situaci a jejím řešení. Provedení opatření k odstranění rizikového chování, případně opatření, která zabrání možnému opakování situace. Následné monitorování a vyhodnocení správnosti postupu. Tyto úkony provádí vždy konkrétní pedagog, v jehož kroužku, táboře, činnosti apod. k dané situaci došlo, ve spolupráci s vedoucím oddělení a zástupcem ředitele nebo ředitelem DDM. V případě potřeby budou přizváni odborníci v konkrétní problematice. Situace je zaznamenána písemně, záznam je uložen u ředitele DDM a na cloudu přístupný ostatním pedagogům DDM. Tyto záznamy jsou monitorovány a vyhodnocovány vedením DDM. Vyhodnocování účinnosti Minimálního preventivního programu DDM provádí ředitel DDM. Využívá zpětné vazby vedoucími zájmových útvarů, příměstských táborů a pobytových akcí – a to jak ústní, tak i písemné, mj. vyjádření k pocitu bezpečí. Dotazovány jsou děti případně i rodiče. Pozorování dění ve skupině a vyhodnocování aktivit. Napomáhá také vzdělávání pedagogů DDM (včetně externích) směřující ke kompetenci správně vyhodnotit dění ve skupině.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Možné postupy v konkrétních případech, které byly vyhodnoceny jako nejpravděpodobnější:

Postup DDM při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky účastníkem:

I. Při nálezů neznámé látky:

1. MOŽNOST

- a) zajistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou škodlivou látku, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky.
- b) Na obálku napíše datum, čas a místo zajištění látky, příp. komu byla odebrána, podepíše se a uvede jméno svědka. Obálku přelepí, opatří razítkem organizace a uschová ji na bezpečné místo, popř. ji předá řediteli DDM.
- c) Poté je nutno bezodkladně vyrozumět policii. Identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec DDM. Při převzetí neznámé látky policistou si DDM nechá tuto skutečnost písemně potvrdit.
- d) Pokud je zajištěna podezřelá látka u účastníka, který jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem přivolanému lékaři.
- e) Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

2. MOŽNOST

- a) pedagog neznámou látku ponechá na místě nálezů zejména vyhodnotí-li manipulaci s ní jako rizikovou.
- b) bezodkladně zavolá policii a vyrozumí ředitele DDM a jeho zástupce.
- c) do příjezdu policie zajistí dohled na místě nálezů, příp. zadrží účastníka, u něhož byl nález učiněn.

II. Při užití omamné látky účastníkem:

V případě ohrožení zdraví účastníka v důsledku podezření na požití omamné látky se posupuje tak, jako když účastník přijde do DDM s horečkou nebo jinými infekčními příznaky nemoci.

- a) účastník jevící příznaky užití omamné látky je odveden do místnosti 213, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Pedagog zajistí nad účastníkem dohled dospělé osoby. Zajistí první pomoc v případě potřeby.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

b) DDM bezodkladně informuje rodiče účastníka, nebo jeho zákonné zástupce o blíže nespecifikovaných zdravotních potížích účastníka, rodiče jsou vyzváni k tomu, aby si účastníka co nejdříve vyzvedli z DDM, neboť je nutné lékařské vyšetření.

c) DDM vyhotoví zápis průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezit případnému výskytu podezřelé látky ve škole. Vždy je neprodleně informován ředitel DDM a jeho zástupce.

d) v konkrétních případech je kontaktována policie nebo OSPOD – doporučena konzultace s vedením.

e) vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Rodič si přijde do DDM pro účastníka:

- Je seznámen se zdravotními potížemi.
- Zaměstnanec DDM apeluje na rodiče, aby s účastníkem navštívili lékaře.
- Pedagog odkáže rodiče na odborníky na specializovaných pracovištích (PPP apod.)

Rodič si do DDM pro účastníka nepřijde:

DDM přehodnotí zdravotní stav účastníka, pracovník DDM zavolá lékařskou službu (může jít o předávkování návykovou látkou). Rodič je o postupu DDM informován při první příležitosti. Další postup je konzultován s vedením DDM.

III. Při podezření, že účastník zneužívá návykové látky:

Pověřený pracovník:

a) provede diskrétní šetření – zjistí citlivě co nejvíce informací

b) provede pohovor s účastníkem – osobně nebo za přítomnosti jiného pracovníka DDM, nebo jiné osoby kterou si k pohovoru přizve (psycholog, sociálního kurátor, pracovníka oddělení pro dítě, kontaktního centra apod.). doporučí mu další vhodný postup například: rozhovor s odborníkem (Linka důvěry, PPP, zdravotní zařízení, apod.).

c) vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Po důvodném podezření:

c) citlivě informuje zákonné zástupce a upozorní je na další postup DDM v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy – nebezpečí z předávkování a trvalého zdravotního poškození, včetně vzniku návyku hraničí s bezprostředním ohrožením života,

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

- d) v případě negativní reakce zákonného zástupce na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro účastníka další péči, uvědomí DDM sociální odbor (OSPOD).
- e) pokud není v silách DDM společně s rodiči problém vyřešit, doporučí další odbornou pomoc.
- f) Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

IV. Tabákové výrobky:

Ve vnitřních i vnějších prostorách DDM je kouření zakázáno grafickou značkou „Zákaz kouření“.

1. Při přistižení účastníka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
2. Tabákový výrobek je třeba odebrat a zajistit.
3. Pedagogický pracovník sepiše o události stručný záznam.
4. Pedagogický pracovník informuje zákonného zástupce účastníka o porušení zákazu kouření podaří – li se účastníka identifikovat.
5. Při opakovaném porušení tohoto zákazu DDM vyrozumí orgán sociálně-právní ochrany dětí.
6. Z konzumace tabákových výrobků v DDM jsou vyvozeny sankce stanovené vnitřním řádem DDM nebo jinými předpisy.
7. Nepedagogický pracovník vyrozumí o incidentu nejbližšího pedagogického pracovníka.
8. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

V. Alkohol:

V prostorách DDM v průběhu zájmových útvarů, táborové činnosti a akcí pro účastníky mladší 18 let je zákaz konzumace alkoholu. Podávání alkoholu osobám mladším 18 let může být kvalifikováno jako přestupek nebo trestný čin.

1. Při přistižení účastníka je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba odebrat a zajistit.
3. Pedagogický pracovník posoudí, zda účastníkovi nehrozí nebezpečí.
4. V případě, že je ohrožen na zdraví a životě, volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže nebezpečí nehrozí, sepiše stručný záznam s vyjádřením účastníka (odkud a od koho alkohol získal).
6. DDM vyrozumí zákonného zástupce a vyzve jej, aby si účastníka vyzvedl.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

7. V případě nedostupnosti zákonného zástupce vyrozumí DDM orgán sociálněprávní ochrany dětí s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů.
8. Při opakování plní DDM oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
9. DDM v zájmu účastníka může informovat zákonného zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení situace.
10. Z konzumace alkoholu v DDM jsou vyvozeny sankce stanovené vnitřním řádem DDM nebo jinými předpisy.
11. Nepedagogický pracovník vyrozumí o incidentu nejbližšího pedagogického pracovníka.
12. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Základní ustanovení:

1. Ve vnitřním řádu DDM je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu DDM.
2. Zákonní zástupci v relevantním okruhu konkrétního incidentu jsou seznámeni s účinky a příznaky užití návykových látek, s tím, jak se DDM k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou skupinou v preventivní oblasti, jsou vybídnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování. Jsou také seznámeni s tím, že účastník pod vlivem návykové látky porušuje vnitřní řád DDM.
3. Účastník, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu DDM tím porušil vnitřní řád zvláště hrubým způsobem a může být ze ZÚ vyloučen.
4. Vedení DDM pozve nejrychlejší cestou zákonného zástupce účastníka k jednání s DDM. Zákonní zástupci jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením vnitřního řádu DDM, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. DDM doporučí zákonným zástupcům účastníka specializovanou pomoc odborníků. DDM vyhotoví dva zápisy z jednání, jeden obdrží zákonný zástupce účastníka, druhý zůstane uložen v DDM.
5. Dotčení účastníci v relevantní okruhu jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky a to nejen v areálu DDM.
6. Zájmový útvar, v němž se problém objevil, bude monitorován.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Postup DDM při šetření zneužívání návykových látek nebo páchaní trestné činnosti, plnění oznamovací povinnosti

I. Šetření a výslech policií

Vstup Policie ČR do DDM

Zaměstnanci DDM se snaží o maximálně vstřícnou spolupráci a vzájemný respekt. U šetření policií je vždy přítomen ředitel DDM nebo zástupce ředitele DDM. Pokud to není možné, je o něm alespoň ihned informován např. telefonicky.

1. policista je povinen prokázat se – stejnokrojem s identifikačním číslem nebo služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie.
2. v případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec DDM ověří totožnost telefonickým dotazem na pracoviště policie.
3. ředitel DDM nebo jeho zástupce se seznámí s předmětem policejního úkonu a důvodů, jež k němu vedou.
4. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Předvolání a předvedení účastníka, podání vysvětlení a výslech:

Policie může vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech, předvolat nebo předvést účastníka mimo DDM. Výslech se provádí zpravidla policisty v občanském oděvu, převezení za použití civilního vozidla.

1. DDM zajistí dohled dospělou osobou po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu, a to i v případě, že je proveden v DDM. Písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého účastníka a datum. Po ukončení procesu je účastník předán zpět do DDM nebo je předán zákonnému zástupci.
2. Vyrozumění zákonných zástupců provádí policista předem (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže), v případě, že tak neučinil, informuje zákonné zástupce pracovník DDM – o způsobu vyrozumění se domluví s policistou. Policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. V případě, že by vyrozuměním rodičů bylo mařeno vyšetřování, vyrozumí DDM zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Podle zákona mohou být mladiství vyslýcháni i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.
3. Na požádání policie ředitel DDM poskytne vhodnou místnost k šetření účastníka v prostorách DDM, zajistí také pedagogický dozor. Osoby přibrané k výslechu (dozor) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušování nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby.

Vždy platí v plné míře presumpce nevinny.

4. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

II. Oznamování trestné činnosti

1. V případě, že je zaměstnanec DDM svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví v souvislosti s činností DDM, ohlásí to řediteli DDM. Je proveden písemný zápis.
2. DDM celou záležitost oznámí Policii ČR. Trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavní zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, dále vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení v DDM i mimo DDM.

Postup DDM při diagnostice a vyšetřování šikany

DDM je povinný řešit šikanu na činnostech a akcích pořádaných DDM nebo v přímé souvislosti s nimi.

DEFINICE ŠIKANOVÁNÍ VE ŠKOLSKÉM ZAŘÍZENÍ

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat účastníka, případně skupinu účastníků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině účastníků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, SMS zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování účastníka či účastníků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Pedagogický pracovník je svědkem šikany nebo násilí:

1. Bezprostřední pomoc oběti! Odvést oběť okamžitě na bezpečné místo.
2. Domluvit se s ostatními pedagogickými pracovníky na spolupráci při vyšetřování a informovat ředitele DDM nebo jeho zástupce.
3. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (např. dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření, poskytnout první pomoc).
4. Kontaktovat rodiče oběti – při rozhovoru s rodiči se vyvarovat slovu šikana. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout se s rodiči, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost dítěte.
5. V případě závažné šikany informovat OSPOD, případně Policii ČR.
6. Následuje vlastní vyšetřování.
7. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Pedagogický pracovník se o šikaně od někoho dozví:

Zachovat klid a nejednat impulzivně

Nezlehčovat ani neignorovat informaci.

Vyjádřit dítěti (nebo osobě, která informaci sdělila) podporu a ocenění za důvěru.

1. Zaznamenat základní informace

Kdo informaci sdělil, kdy a kde. Co přesně se stalo (popis situace, jména zúčastněných, svědci).

Neprovádět zatím výslechy ani konfrontace – jen základní fakta.

3. Informovat vedení DDM

Neprodleně předat informaci řediteli nebo jeho zástupci.

4. Informovat zákonné zástupce

5. Spustit šetření

Rozhovory s obětí, agresorem a svědky (odděleně, citlivě).

Vyhodnocení, zda jde o šikanu. Zápis z jednání.

6. Přijmout opatření

Zastavit šikanu (dohled, změna skupiny, individuální práce s agresorem i obětí).

Výchovná opatření a preventivní aktivity.

7. V případě závažné šikany informovat OSPOD, případně Policii ČR.

8. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

VYŠETŘOVÁNÍ

1. Upozornit na provádění zápisu.

2. Nenaléhat, nechat je říct to, co chtějí.

3. Mít při vyšetřování třetí osobu jako svědka.

4. Pokračuje pomoc a podpora oběti. Zajistit ochranu oběti – nechat ji bezpečně odejít z DDM (informovat rodiče) nebo zajistit její ochranu! Agresorům oznámit, jak budou postiženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli náznaku šikanování bude případ nahlášen policii). Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných.

5. Pro potrestání agresora využít výchovných opatření – viz. vnitřní řád DDM a ostatní předpisy. Při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupráce zejména s PPP, orgánem sociálně právní ochrany dětí a Policií ČR.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

6. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Řešení případů souvisejících s krádežemi a vandalismem

I. Krádeže

Preventivní postup proti krádežím

1. Krádeže jsou protiprávním jednáním a pokud se DDM o takovém jednání dozví, má povinnost tuto skutečnost ohlásit orgánům činným v trestním řízení nebo doporučit poškozenému (jeho zákonnému zástupci) obrátit se na tyto orgány.
2. Nosit cenné věci do DDM je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Vše viz. vnitřní řád DDM.
3. Účastníci jsou vedeni tak, aby dokázali rozpoznat protiprávní jednání. V případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásí věc pedagogickému nebo jinému pracovníkovi DDM.
4. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Postup při nahlášení krádeže účastníkem

1. O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Věc ohlásit Policii ČR nebo poučit poškozeného účastníka (jeho zákonného zástupce) o této možnosti.
3. V případě, že je znám pachatel mladší 18 let, nahlásit věc orgánu sociálněprávní ochrany dětí a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.
4. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

II. Vandalismus

Preventivní postup proti vandalismu

1. Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil a DDM bude požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. Viz. vnitřní řád DDM.
2. V rámci poučení o BOZP upozorňovat účastníky na jednání, které vede k poškozování majetku a jak se takovému jednání vyhnout.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Postup při vzniku škody

1. O vzniklé škodě na majetku DDM je třeba vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
2. V případě, že viníka DDM zná, může na něm (zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
3. Pokud nedojde mezi zákonným zástupcem nezletilého účastníka a DDM k dohodě o náhradu škody, může DDM vymáhat náhradu soudní cestou.
4. Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Rizikové sexuální chování

Existují tři základní ukazatele, kdy lze sexuální chování pokládat za škodlivé a kdy by měl pedagogický pracovník zasáhnout:

- 1) pokud ho účastník neprovádí v soukromí.
- 2) pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího.
- 3) pokud se ze sexuálního chování stane nutkové chování.

Je dobré, pokud je možná spolupráce s rodiči. V tomto případě lze, podle závažnosti, řešit vzniklou situaci buď na půdě DDM nebo zprostředkovat kontakt rodičů se specializovaným pracovištěm, které nabízí psychologické terapeutické a poradenské služby.

Rizikové sexuální chování upravuje Trestní zákoník, zákon č. 40/2009Sb. 39

§ 367 Nepřekážení trestného činu

§ 185 Znásilnění

§ 187 Pohlavní zneužití

§ 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie

§ 198 Týrání svěřené osoby

§ 368 Neoznámení trestného činu

Nejdůležitějším prvkem primární prevence je **VZTAH**. Pedagogický pracovník by měl pracovat na vytváření dobrého vztahu s každým účastníkem zájmového vzdělávání jednotlivě. Součástí účinné prevence má být také včasné poučení účastníka, na koho se může obrátit v případě nouze nebo ohrožení (policie, učitel, zdravotník atd.). V případě potřeby je možné předat zákonným zástupcům kontakty (pediatrie, gynekologie, urologie, sexuologie).

Pedagogický pracovník by měl o částech lidského těla týkajících se pohlavních orgánů mluvit bez zvláštního emočního náboje. Účastník by měl být informován o všem, co ho zajímá, důležitou však zůstává forma sdělení.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

Pokud se pedagogický pracovník necítí zcela jist, či nedokáže odpovědět na nějakou otázku účastníka, je důležité dát účastníkovi najevo, že jeho otázku slyší, že neubírá na jejím významu, jenomže neumí přesně odpovědět. Zároveň by měl mít v záloze někoho, na koho může účastníka odkázat. Případně se obrací na ředitele DDM nebo jeho zástupce.

Doporučené postupy prevence:

- Zjištění sociálního klimatu ve skupině – popis, včasná intervence, besedy aj.
- Pedagogický pracovník si může všimnout i tělesných změn u dítěte viditelných pouhým okem. Pokud by v této oblasti učitel shledal něco podezřelého nebo něco, co se mu zná mimo normu, měl by na to citlivě upozornit rodiče a nabídnout jim návštěvu odborníka (pediatr, sexuolog, gynekolog, androlog či urolog).
- Pedagogický pracovník by si měl být vědom, že je potřeba brát vážně každé sdělení, a nepodceňovat je. Pedagogovi rovněž nepřísluší posuzovat pravdivost oznámení či tvrzení dítěte. To přísluší až soudu, resp. soudnímu znalci.

Dospělý je povinen chránit a prosazovat nejlepší zájem dítěte. Zjištěné násilí páchané na dítěti (i sexuální) je povinen ohlásit Orgánů sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD) nebo Policii České republiky.

Vždy je nutné neprodleně o situaci informovat vedení DDM a ředitele a konzultovat postup mimo akutní situaci.

Dům dětí a mládeže, Hradec Králové, Rautenkrancova 1241

DDM PREVENTIVNÍ TÝM:

Mgr. Bc Ondřej Březina - ředitel DDM

Mgr. Jana Šlapáková - zástupce ředitele DDM

Poradenská a jiná preventivní zařízení:

Pedagogicko-psychologická poradna Hradec Králové

Adresa: Na Okrouhlíku 1371/30, 500 02 Hradec Králové

Telefon: 495 265 423

E-mail: info@ppphk.cz

OSPOD (Oddělení sociálně-právní ochrany dětí) Hradec Králové

Magistrát města Hradec Králové – Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Adresa: Československé armády 408/51, 500 03 Hradec Králové

Telefon (ústřední): 495 707 320

Další kontakty: Vedoucí oddělení SPOD – tel. 495 707 375, mobil 725 644 283

Web: <https://www.hradeckralove.org>

Linka bezpečí (celostátní)

Telefon: 116 111 (nonstop, zdarma)

Pomoc pro děti, mládež a studující do 26 let

Web: www.linkabezpeci.cz

Linka pro rodinu a školu (Cesta z krize)

Telefon: 116 000 (nonstop, zdarma)

Pomoc dospělým ohledně dětí – rodiče, příbuzní, učitelé, vychovatelé

Další krizová linka (Diakonie – poradenská linka pro pečující doma)

Telefon: 800 915 915 (všední dny 9–20 hod., zdarma)

Regionální linka důvěry Hradec Králové

Telefon: 495 273 259

Pomoc pro děti i dospělé v krizových situacích

**Dům dětí a mládeže,
Hradec Králové, Rautenkrancova 1241**

Policie ČR 158

Hasiči 150

Záchranná služba 155

Integrovaný záchranný systém 112

Užitečné internetové odkazy:

www.krizport.cz

www.pokos.army.cz

www.bezpecnystredoceskykraj.cz

www.policie.cz (záložka prevence)

www.jaknainternet.cz

www.linkabezpeci.cz

www.hoax.cz

www.e-nebezpeci.cz

www.e-bezpeci.cz

www.prvok.upol

Preventivní program DDM Hradec Králové nabývá účinnosti dnem 1. 9. 2025

.....
Mgr. Bc. Ondřej Březina ředitel DDM Hradec Králové